

'Nieuwe wegen, vaste waarden'

Zolang een partij in plaats van met de inhoud van de politieke boodschap vrijwel alleen bezig is met haar eigen organisatie en miezerig doet over haar eigen mensen, zal de interesse voor haar onder de burgers afnemen. Deze kwalijke ontwikkeling was het CDA in haar greep aan het krijgen. Daaraan wordt een eind gemaakt door 'Nieuwe wegen, vaste waarden' - aanzet tot een strategisch beraad binnen het CDA. De omslag binnen de partij voltrekt zich in een hoog tempo. Aan dit proces moet worden vastgehouden.

Natuurlijk, we leven in het mediatijdperk, maar dat betekent nog niet dat een partij of politicus zich al staande kan houden door enig glitterwerk. Per saldo zijn burgers alleen geïnteresseerd in wat politieke partijen vinden van politieke vragen en problemen die zij in hun dagelijks leven tegen komen. 'Nieuwe wegen, vaste waarden' biedt genoeg aanknopingspunten tot inhoudelijke discussie en standpuntbepaling met betrekking tot die vragen en problemen. Daarop dient het CDA zich in het komende halfjaar in al zijn geledingen te concentreren.

Niet dogmatisch, maar pragmatisch

In het rapport worden enkele proble-

men aangesneden die reeds lang en gestaag knagen aan de bestaanszekerheid van het individu en de grondslagen van de samenleving (zoals een verminderd besef van normen en waarden, dreigende aantasting van solidariteit, milieuverontreiniging, werkloosheid en onveiligheid). De richting voor oplossingen wordt aangegeven. Wat daarbij opvalt is dat wordt vastgehouden aan de CDA-uitgangspunten en de te realiseren politieke doelen nauwgezet in het oog worden gehouden. Er wordt hardnekkig, linksom of rechtsom, naar oplossingen gezocht voor de grote problemen, niet dogmatisch vasthoudend aan ingenomen standpunten, maar eerder pragmatisch.

Dr. W.J. Deetman

Dat past een politieke partij die haar politieke idealen koestert en bij die tijd wenst te blijven. Daarom is de discussie over het sociale of liberale gezicht van het CDA of welk gezicht dan ook niet boeiend. Het gaat om de gekozen doelen ter realisering van de idealen en over de ethische aanvaardbaarheid, *efficiency* en effectiviteit van de gekozen middelen. Daarover dient de discussie te gaan, intern en extern. Iedere andere discussie zal het CDA tot speelbal maken van andere partijen.

Om die valkuil moet worden heengegaan.

Uitwerking beginsel van 'solidariteit'

Overigens, het zoeken naar nieuwe wegen impliceert ook het verkennen van een onbekend terrein. Wanneer bijvoorbeeld aandacht wordt gevraagd voor een moderne familiepolitiek, dan gaat het erom vervolgens tot die concrete invulling te komen die burgers motiveert en aanspreekt.

Ter vergroting van de participatie van burgers aan het arbeidsproces wordt voorgesteld onder omstandigheden een combinatie van werk en uitkering mogelijk te maken onder afschaffing van het minimumloon. Dit is een uitdagende gedachte, maar kan onbedoeld leiden tot het tegendeel van wat wordt beoogd. Verdere uitwerking is dus nodig en concrete uitspraken over de hoogte van het sociaal minimum zullen moeten worden gedaan.

Wanneer wordt voorgesteld om de belasting van arbeid te verschuiven naar belasting van verbruik, niet in de laatste plaats vanwege het totstandbrengen van een ook ecologisch georiënteerde economie, dan is vaardige stuurmanskunst nodig willen we althans in Europa niet uit de markt worden geprijsd en willen we problemen aan de onderkant van het inkomensgebouw voorkomen. Zo kan worden doorgegaan.

Het voorgaande dient ertoe om aan te geven dat bij het begaan van nieuwe wegen problemen tot uitdagingen moeten worden gemaakt. Dat klinkt afgezaagd, maar per saldo gaat het telkens om directe problemen van mensen - dichtbij en verderaf - en om toekomstige generaties. Daarom loont het de moeite de mogelijkheid van het begaan

van nieuwe wegen te verkennen en deze wegen misschien gedurfd op te gaan. Wellicht zouden we de aanzet tot het strategisch beraad binnen het CDA kunnen zien als het begin van een systematische uitwerking van één van de vier kernbegrippen, namelijk het beginsel van de solidariteit. De huidige omstandigheden maken dat nodig, zoals het in de jaren tachtig nodig was aan de idee van gespreide verantwoordelijkheid aandacht te besteden.

Drs. W.J. Deetman

In de column geven de leden van de redactie hun persoonlijke opvattingen weer. Zij hopen daarmee een aanzet te geven voor reflectie of debat.